

Grundtvig-arkivet fasc.: 536-565.

Registreret af: SJD. 110 1960

Evt. enhedens nr.: -

Titel el. kort indholdsangivelse:

Pastor Johan Grundtvigs efterladte papirer.

Antal sider:

Antal blade:

Format: vekslende.

2. Papirsort (farve og evt. vandmærke): -

7. Ms.' første linie: -

3. Afmærkning (I. J. N. osv.): -

8. Ms.' sidste linie: -

4. Ortografi:

9. Tryk el. benyttelse: Se nedenfor.

5. Andre ydre kriterier:

6. Indre kriterier (allusioner, citater, m. m.):

10. Tidl. forskeres skønsmæssige datering(er):

11. Nr. i bibliografien: (226)

12. Indholdsregist:

En (kortfattet) håndskreven fortegnelse over indholdet af disse fascikler findes i Det kgl. Bibliotek, og til denne fortegnelse henvises her én gang for alle. Men til almindelig orientering, og særlig af hensyn til N.F.S.Gr., skal dog her følgende bemærkes:

Blandt papirerne findes adskilligt vedrørende den grundtvigske slægt i det 18. århundrede og tidligere, hvad der måske også kan kaste lys over et og andet vedrørende Gr. selv. - Fasc. nr. 544 udgør en af Johan Gr. egenhændig skreven (latinsk) fortegnelse over sin bogsamling (1784).

Fasc. nr. 538 har en særlig tilknytning til Gr., idet en del af den er indgået i en af hans bøger. Fasciklen består af et hæfte i kvartformat, i alt 12 sider, hvoraf de første 10½ side er beskrevet. Håndskriften kan kun være Johan Gr.s, jf. videre herom i det følgende. Titlen øverst s. 1 lyder: Om den Store Anti Christ eller sidste Forfølgere. Her-

af udgør de første ca. 5½ side en enhed for sig, ved slutningen dateret 26. august 1757. Dette afsnit (samt et par anmærkninger fra ms.' slutning) offentliggjorde Gr. ordret i "En mærkelig Spaadom ogsaa om Dannemark efter en gammel Haandskrift" 1814, s. 15-24, og i begyndelsen af sin fortale dertil oplyste han, at han havde fundet denne tekst blandt sin afdøde faders papirer.

Indholdet af det trykte er, kort fortalt, spekulationer - især ud fra profeten Daniel samt Åbenbaringsbogen - over, hvem der menes med Antikrist. Ms.' forfatter sigter henimod slutningen forblømt til Frederik den Store af Preussen (jf. citatet i Rønning II 2, 64), men Gr. mener i sin fortale, at spådommene passer på Napoleon! - Det afsnit af ms. (s. 6-11), som Gr. ikke offentliggjorde, fortsatte i samme ånd med at spå om fremtiden ud fra Åbenbaringen, især ved hjælp af taludregninger o.l., og det afsnit er vel noget senere forfattet.

Forfatteren til dette ms. kan kun være pastor Johan Grundtvig selv. Han er den "G.", som han selv omtaler mod slutningen, og han er også forfatter til de to anmærkninger til sidst (se "En mærkelig Spaadom" s. 24, ms. s. 11), selv om N.F.S.Gr. i en fodnote dertil søger at tilsløre dette forhold. Gr. bemærker nemlig om disse to anmærkninger, at "i det mindste den sidste synes skrevet med min slg. Faders Haand", - som om hans fader ikke havde skrevet den første anmærkning - og dermed heller ikke selve ms. - Men håndskriften viser noget andet. Den lille forskel mellem skrifttrækkene i første og anden anmærkning kan eventuelt skyldes tidsforskellen (mellem 1757 og 1764), men de er begge tydeligt skrevet af samme person som hele ms. og som den, der har skrevet alle Johan Gr.s papirer. Johan Gr. har således som ung teologisk kandidat forfattet dette ms., da der her ikke er tale om en afskrift af noget.

I teksten i "En mærkelig Spaadom" oplyses intet om et eventuelt grundlag for dette skrift. Her giver ms. til gengæld et fingerpeg. Det slutter nemlig med følgende oplysning: Conf.: Stakhaus: Bibl: Geschichte Tom: 8.pag: 423. - Johan Gr.s grundlag har således været den fra engelsk til tysk oversatte store bibelhistorie af Thomas Stackhouse: Vertheidigung der Biblischen Geschichte...I-VIII, Rostock 1752-59. I bd. VIII, s. 423f. er her fortalt forholdsvis kort om Antikrist, hvad Johan Gr. derefter videnskabeligt har rubriceret og sat på paragraffer, se teksten i "En mærkelig Spaadom".